

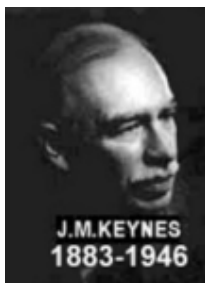
Stop de Relanceplannen, Vergeet Keynes.

Relanceplannen zullen depressie nog verergeren.

Willy De Wit

Zal de aangekondigde New Deal met een voorziene geldinjectie in de economie van 1.000 miljard dollar een nieuwe zeepbel creëren, met als bijkomend probleem het ontstaan van enorme begrotingstekorten, die we gaan doorschuiven naar onze kinderen en kleinkinderen? Is die geldcreatie, gebaseerd op Keynesiaanse inzichten, trouwens wel nodig en is stimulering van de consumptie wel de juiste aanpak? Het lijkt ons nuttig om even te rade te gaan bij een beroemd Frans econoom.

De Franse econoom en zakenman [Jean-Baptiste Say](#) (1767-1832) werd wereldberoemd met de formulering van een economische wet, die bekend werd als "Wet van Say". Die wet kwam er op neer dat consumptie geenszins de motor is van de economie. Die motor is integendeel de productie. Consumptie is pas het gevolg van de productie en niet de veroorzaker ervan. Er kon volgens Say geen vraag (dus geen consumptie) zijn, zonder voorafgaande productie (aanbod). Hij kon die wet zeer eenvoudig verklaren als volgt : door te produceren verdienen de werknemers, die ingeschakeld zijn in het productieproces, hun loon. Dit loon is de koopkracht, die toelaat geld uit te geven voor consumptie. Zonder voorafgaande productie is er geen geld en zijn er geen producten beschikbaar voor consumptie. Volgens Say was het dan ook zinloos, de economie te willen stimuleren via de consumptie, dit kan gewoon niet werken. Er moet eerst geproduceerd worden.

Meer dan een eeuw later werd de [Engelse econoom John Maynard Keynes](#) (1883-1946) eveneens beroemd, met krek het omgekeerde te beweren. Volgens Keynes was het aangewezen om een economische inzinking te bestrijden door de consumptie aan te zwengelen. Dit kon volgens Keynes met veel goedkoop geld in de economie te pompen. De productie zou wel volgen en de recessie en werkloosheid zouden verdwijnen. Dus twee beroemde economen met twee totaal tegenovergestelde stellingen.

Plots was het economisch establishment de Franse econoom volledig vergeten en Keynes' theorieën veroverden stormerderhand de universiteiten. Say kreeg alleen nog een kleine vermelding in de handboeken van economie, maar dat was ook alles. Maar het succes van Keynes kwam er voornamelijk vanwege het enthousiasme van de politici. Nu hadden zij een vrijgeleide van een bekend academicus om haast onbeperkt geld in de economie te pompen, een activiteit, die hun populariteit doorgaans zeer ten goede komt. Say had afgedaan. Maar, was dit wel terecht?

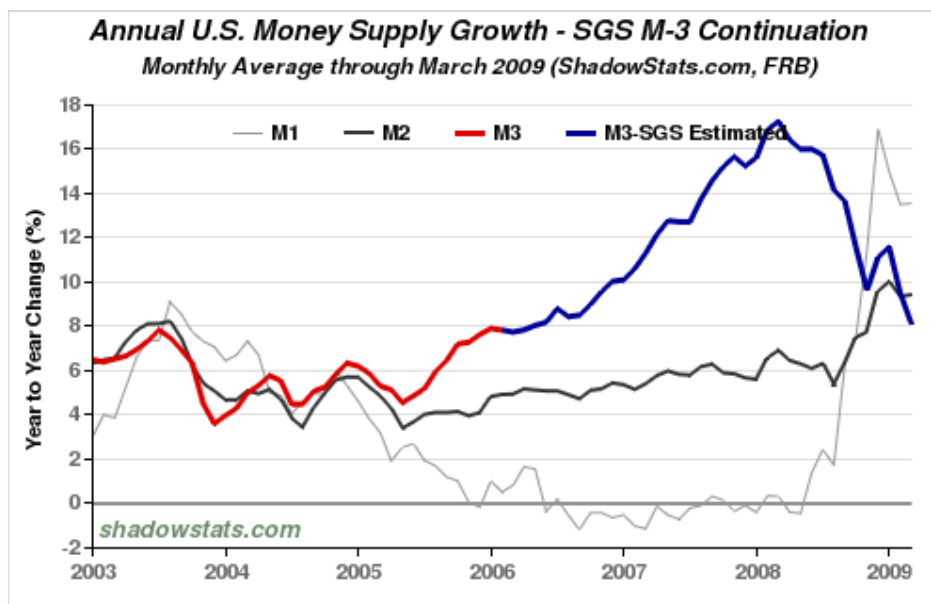
Tests

Een eerste test voor Keynes kwam er tijdens de grote [depressie van de jaren '30](#) toen President Herbert Hoover (tot 1933) en President Franklin D. Roosevelt (vanaf 1933) hun New Deal lanceerden met een intensief stimuleringsbeleid, o.a. met openbare werken, helemaal volgens de Keynesiaanse voorschriften. De historici, die de New Deal hebben geprezen, hebben dit beleid nooit daadwerkelijk onderzocht. Uitgebreide analyses (o.m. door [Murray Rothbard in zijn boek : "America's Great Depression"](#)) hebben aangetoond dat de New Deal niet alleen een totale mislukking was, maar erger nog, dat zij de depressie nog verergerd heeft en ook verlengd.

Een volgende test voor Keynes kwam er in de jaren '70. Toen kwam de Keynesiaanse leer in de problemen, door het optreden van een ernstige "[stagflatie](#)", d.i. het tegelijk optreden van inflatie (stijgende prijzen) en een recessie (werkloosheid). De Keynesiaanse leer kon dit niet verklaren. Ook de eerder na-oorlogse recessies waren al inflatoir, waardoor het Keynesianisme steeds minder geloofwaardig werd.

Ook de menigvuldige Keynesiaanse stimuleringspakketten, die Japan heeft gelanceerd [sedert de crisis daar begon in 1989 zijn alle op een mislukking uitgedraaid](#) en Japan zit nog steeds diep in de problemen. En dan willen wij het nog niet hebben over Alan Greenspan, die jarenlang de geldvoorraad liet groeien aan méér dan 10 % per jaar, met als gevolg een gigantische zeepbel, die vorig jaar is uiteengespat.

source : [Shadowstats](#)

Als consumptie stimuleren de economie er bovenop zou helpen, hoe is het dan te verklaren, dat de huidige depressie is ontstaan in de VS, waar men zich de laatste decennia te pletter heeft geconsumeerd? Het lijkt wel een raadsel, dat mainstream-economen nog steeds de leer van Keynes met liefde omarmen.

De “Nieuwe” New Deal

De nieuwe, vooral door President Obama geïnspireerde New Deal, met een voorziene bijkomende geldinjectie in de economie van 1.000 miljard dollar voorspelt dan ook weinig goeds. Zoals Say heeft aangetoond kan een recessie onmogelijk bestreden worden met geld bij te drukken. Say heeft altijd geargumenteed, dat de mogelijkheid om dingen aan te schaffen alleen kan verhoogd worden door een hogere productie.

Consumptie vernietigt rijkdom, in tegenstelling tot productie, die de bron is van economische groei. Geld in de economie pompen leidt via consumptie tot vernietiging van welvaart en tot verkeerde en onrendabele investeringen, zoals men in de VS duidelijk heeft vastgesteld de voorbije jaren, tijdens het tijdperk van Greenspan. Sedert Keynes zijn de economen blijkbaar vergeten, dat er ook kan geïnvesteerd worden met spaargeld ipv met bijgedrukt geld.

Ook lijken zij te hebben vergeten, dat het spaargeld volledig in de economische kringloop komt via het bankwezen. De bank zal het gespaarde geld uitlenen aan investeerders. Elk handboek economie leert ons dan ook dat sparen = investeren. Het zijn die spaargelden, die via investeringen de sleutel bieden tot het beëindigen van de grote depressie, die ons nu teistert. Consumptie kan dit niet. Die spaargelden zullen er komen, zodra de centrale banken ophouden met de intrest naar omlaag te manipuleren. Trichet lijkt dit beter te hebben begrepen dan Bernanke.

De tweede sleutel tot herstel is de deflatie, die ongehinderd haar werk moeten kunnen doen. Deflatie is de pijn, die we moeten doorstaan, opdat de depressie kan genezen. De opgeblazen prijzen van de zeepbel-investeringen, moeten drastisch omlaag, omdat deze investeringen anders nooit zullen afgebouwd worden en aan die hoge prijzen nooit zullen opgenomen worden door de spaargelden. De overheden kunnen er dan ook beter voor zorgen om alle relanceplannen onmiddellijk te stoppen en het prijsmechanisme en het intrestmechanisme van de vrije markt zijn werk te laten doen. De depressie zou dan wel eens zeer snel tot het verleden kunnen behoren.

De New Deal van 1.000 miljard dollar, die gebaseerd is op voorbijgestreefde Keynesiaanse inzichten, kan niet lukken en opent de weg naar een nog diepere depressie, met extreem hoge werkloosheid en uiteindelijk het gevaar voor hyperinflatie. Laat daarom Say verrijzen uit zijn as en geef aan Keynes een definitieve begrafenissen.

Willy De Wit

Medewerker bij de onafhankelijke economische denktank “Workforall”

[Dit Artikel verscheen eerder in DeStandaard](#)